

Konference NROS 26.9. 2018
MEZIOBOROVÁ SPOLUPRÁCE V KRIZOVÉ POMOCI DĚTEM

INTERDISCIPLINÁRNÍ PŘÍSTUP
K PSYCHOTERAPEUTICKÉ PRÁCI
S DĚTMI S TRAUMATEM
(ČESKO - NORSKÁ SPOLUPRÁCE)

N O M I A

PORADNA PRO OBĚTI NÁSILÍ A DĚTSKÉ KRIZOVÉ CENTRUM

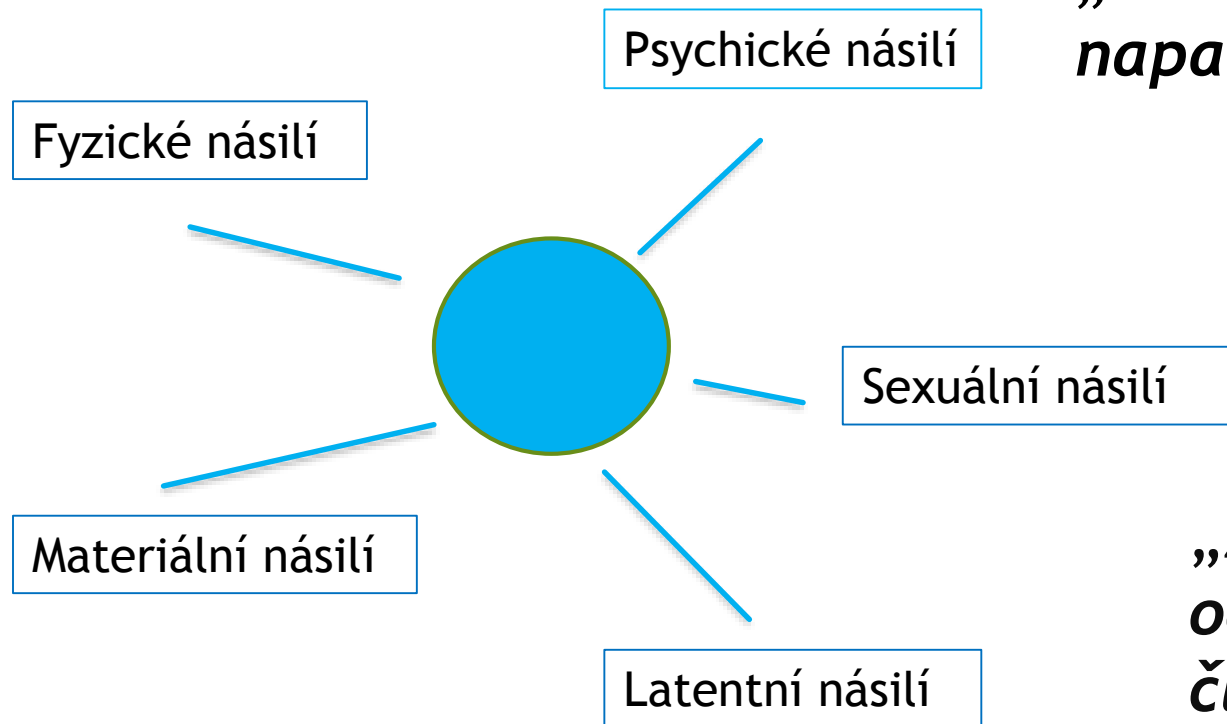
Programy:

- ▶ Poradna pro oběti násilí
- ▶ **Dětské krizové centrum**
- ▶ Nařízená psychosociální práce s klienty v agendě SPOD
- ▶ Terapeutický program narativní práce s agresí
- ▶ Prorodinné aktivity, dobrovolnictví
- ▶ Univerzitní pracoviště
- ▶ Pracovní skupina Rady vlády ČR pro rovnost žen a mužů

Náš odborný tým:

- ▶ Psychiatr
- ▶ Psychologové/psychoterapeuti
- ▶ Sociální pracovníci
- ▶ Trestně-právní poradci
(spolupráce s kriminální policií)
- ▶ Mediátor

Mnoho podob násilí

„Násilí není pouze fyzické napadení“

„Za násilí má odpovědnost člověk, který se ho dopouští“

ALTERNATIVE TO VIOLENCE (Alternativa násilí)

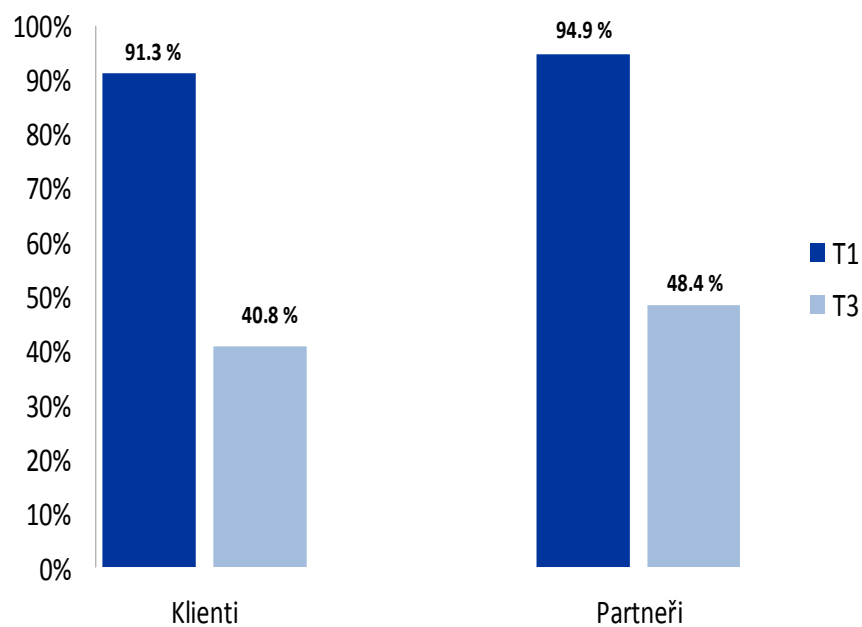
- Norsko, Oslo
- Terapie pro osoby, které se dopouštějí násilí v blízkých vztazích
- Práce s dospělými a dětmi, které jsou násilí vystaveni
- Studie

T1: před léčbou

T3: po léčbě (18 měsíců)

Použitá metoda: rozhovory

Výsledky: **Výrazné snížení násilí**, a to jak celkově, tak i u různých typů násilí

Další výzkumy

- ▶ Překrývání partnerského násilí a násilí na dětech - až 50% mužů páchající násilí na partnerce se dopouští násilí i na dětech (Apell, Holden, 1998)
- ▶ 60% agresorů se v dětství ve své rodině setkalo s násilím, nejčastěji ze strany otce vůči matce (Askeland, Evang, Heir, 2011)
- ▶ Zhruba 35 - 45% dětí se zkušeností s domácím násilím vykazuje symptomy, které jsou indikací pro psychoterapii (Onyskiw, 2003)
- ▶ Děti se zkušeností s hrubým fyzickým násilím se častěji pokouší o sebevraždu, objevuje se abúzus návykových látek, více somatických obtíží, problematické chování (Reigstad, Jorgensen, Wichstrom, 2006)

Metaanalýzy studií, které se zaměřují na adaptační problémy u dětí

Výsledky:

- ▶ Děti se zkušeností s domácím násilím vykazují více emočních a behaviorálních problémů
- ▶ Signifikantní korelace násilí a negativních dopadů násilí
- ▶ Míra závažnosti násilí souvisí s rozsahem následků
- ▶ Výskyt posttraumatických symptomů u dětí vystavených násilí
- ▶ Vliv domácího násilí na koncentraci dětí, což souvisí se školním prospěchem. Působení násilí na kognitivní funkce nejsou jednoznačné.

(Jakobsen, Råkil, 2017).

Preliminary Evidence for Sensitive Periods in the Effect of Childhood Sexual Abuse on Regional Brain Development

Susan L. Andersen, Ph.D.
Akemi Tomada, M.D., Ph.D.
Evelyn S. Vincow
Elizabeth Valente, M.A.
Ann Polcari, R.N., C.S., Ph.D.
Martin H. Teicher, M.D., Ph.D.

• Zasažené oblasti:

- Frontální kortex: 14-16 let
- Corpus callosum: 9-10 let
- Hippocampus: 3-5 a 11-13 let

- Zneužívání v dětství vede k nárůstu objemu amygdaly.
- Věk 10-11 let: senzitivní vývojová perioda pro amygdalu.

Sensitive periods of amygdala development: The role of maltreatment in preadolescence

Pia Pechtel^{a,e}, Karlen Lyons-Ruth^{b,e}, Carl M. Anderson^{c,d,e}, and Martin H. Teicher^{c,e}

První kontakt s klientem

- Navázání vztahu s klientem, klíčové: **vyjasnění si zakázky!**
- Spolupráce v týmu i interdisciplinární spolupráce

Násilí jako příznak:

- ❖ Alkohol a návykové látky
- ❖ Psychické onemocnění
- ❖ Traumatické zážitky (8 z 10 klientů bylo vystaveno fyzickému násilí v dětství)

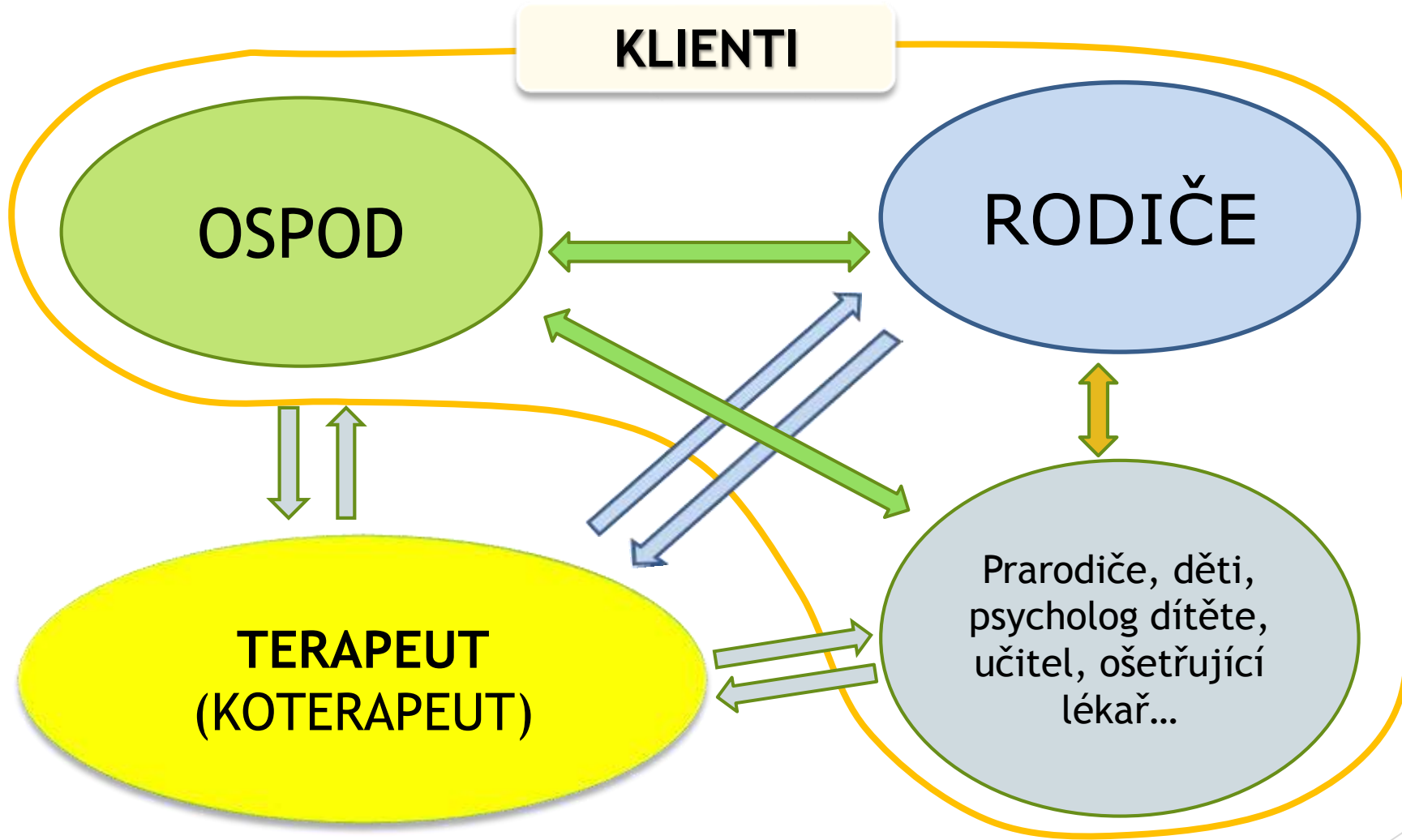
KLIENTI

OSPOD

RODIČE

**TERAPEUT
(KOTERAPEUT)**

Prarodiče, děti,
psycholog dítěte,
učitel, ošetřující
lékař...

Spolupráce v týmu

Co potřebuje on?

Co potřebuje ona?

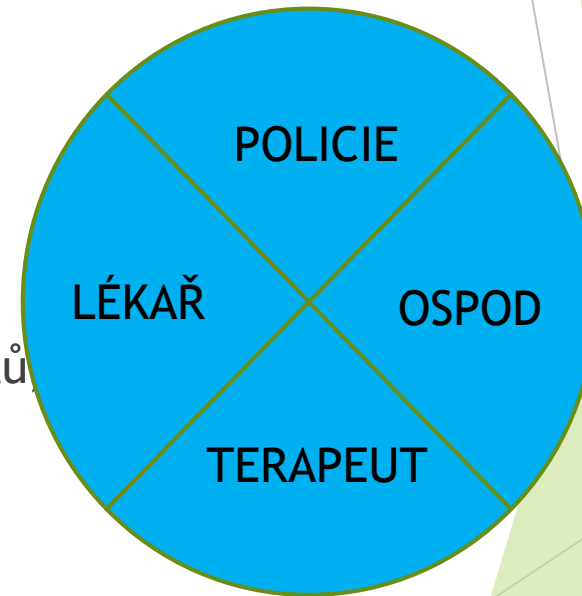
Co potřebují jejich děti?

- ▶ Co potřebujeme jako jednotlivci a jako tým?
- ▶ Přílišná angažovanost - nedostatečná angažovanost jako reakce na strach (centralizovaná a decentralizovaná poloha terapeuta)

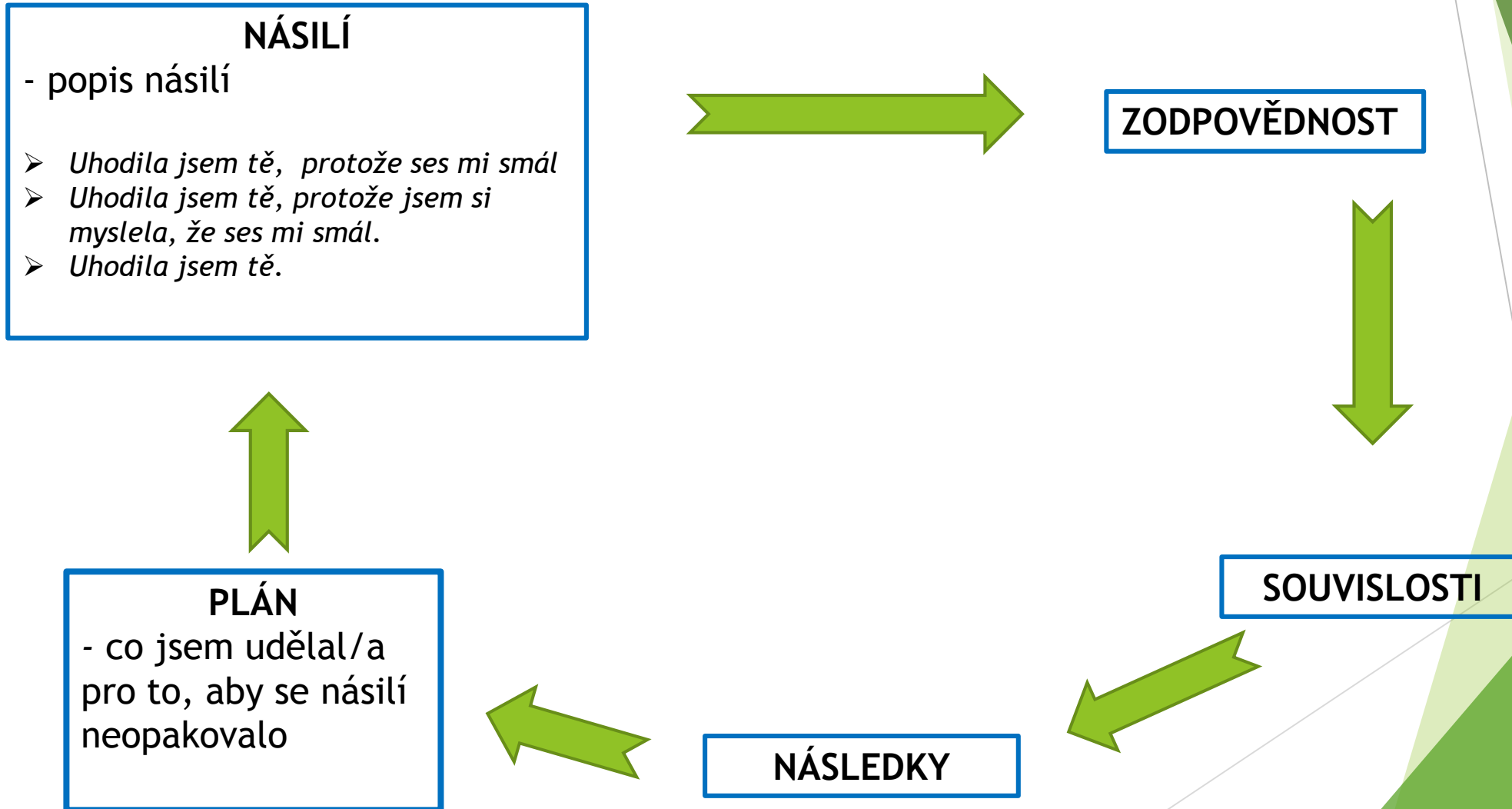
Interdisciplinární spolupráce

Norsko:

- ▶ Jiné nastavení společnosti, hodně úsilí věnováno prevenci
- ▶ Každý článek v systému jasně vymezené kompetence
- ▶ Vyškolení specialisté u policie
- ▶ Veřejnost důvěřuje systému a příslušným orgánům, váží si jejich činnosti a podpory
- ▶ Střídavá péče je vnímána přirozeně (až 80%)
- ▶ Vysoký respekt k odborným pracovištím (udělování mandátů ze strany veřejnosti i systému)
- ▶ Důraz na informování veřejnosti (kampaně, mediální akce, preventivní programy)
- ▶ Children houses - za dítětem dochází policie, psycholog, lékař, soudce; dítě je ve známém prostředí

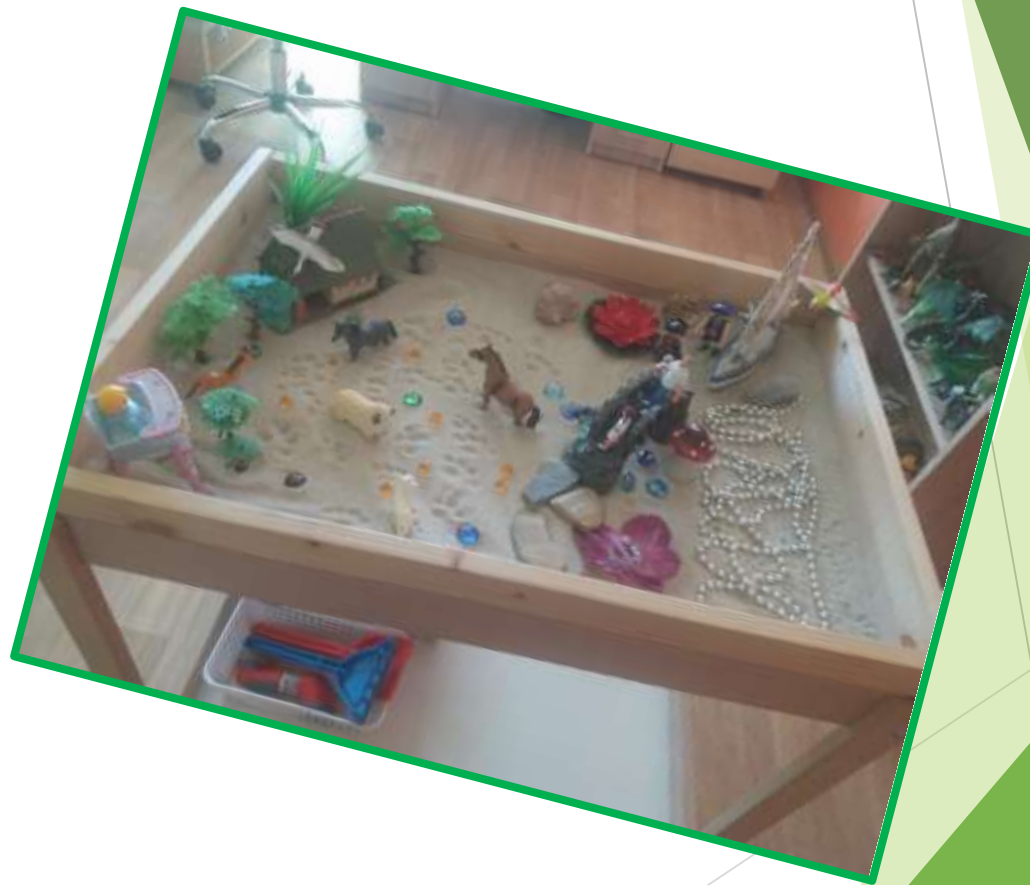
Terapeutický model

Psychoterapeutická práce s dětmi s traumatem

Technika Sandplay

- ▶ Využití při práci s malými dětmi (již od dvou let věku), ale i s dospělými
- ▶ Základním vybavením je nádoba s pískem a malými předměty představující lidi, zvířata, budovy, přírodniny, apod.
- ▶ Klade důraz spíše na neverbální vyjádření vlastních emocí
- ▶ Nejčastějšími klienty jsou děti, které prožily nějakou traumatickou událost, nebo mají problémy ve vztazích či komunikaci

Play therapy

- ▶ Prostřednictvím hry se dítě vyrovnává s tíživými zážitky, znovu přehrává problémy, se kterými se setkalo, je to způsob jak odreagovat strach, smutek nebo vztek
- ▶ V rámci terapie hrou se využívá dětských her k sebevyjádření, dochází ke zpracování emočního napětí a znovuprožití traumatických zkušeností
- ▶ Základem terapie je vztah, který terapeut dítěti nabízí
- ▶ Nezbytnou součástí terapie je dostatečné vybavení herny (standardizované hračky)

Program Rodiče týmem pro své dítě

- ▶ Skupinový program pro rodiče a jejich děti
- ▶ Model práce s rozcházejícími se rodičovskými páry a s jejich dětmi, které jsou ohroženy konfliktním vztahem rodičů
- ▶ 8 setkání oddělených skupin dětí a rodičů
- ▶ Práce s tématem regulace emocí a reprezentacemi tělových pocitů

Použité zdroje

- ▶ Appel, A. E., & Holden, G. W. (1998). The co-occurrence of spouse and physical child abuse: A review and appraisal. *Journal of family psychology*, 12(4), 578.
- ▶ Askeland, R., I., Evang, A., & Heir, T. (2011). Association of violence against partner and former victim experiences: A sample of clients voluntarily attending therapy. *Journal of Interpersonal Violence*, 26(6), 1095-1110.
- ▶ Jakobsen, B, Råkil M. (2017). Násilí je možné zastavit - Terapie pro osoby, které se dopouštějí násilí v blízkých vztazích. Nadace Open Society Fund: Praha.
- ▶ Onyskiw, J. E. (2003). Domestic violence and children's adjustment: A review of research. *Journal of Emotional Abuse*, 3(1-2), 11-45.
- ▶ Reigstad, B., Jørgensen, K., & Wichstrøm, L. (2006). Diagnosed and self-reported childhood abuse in national and regional samples of child and adolescent psychiatric patients: Prevalences and correlates. *Nordic journal of psychiatry*, 60(1), 58-66.

Mgr. Miroslav Bubeník

vedoucí psychoterapeutického týmu Poradny pro oběti násilí a Dětského
krizového centra

Kontakt:

606824104

739451853

www.nomialhk.cz

poradna@nomialhk.cz